

Hija
në kullën
e vjetër

Fantazma
e vogël

Përrallat e
1001 netëve

Përrallat
e vëllezërve
Grim

Mbreti
bretkocë

Mbreti i
luanëve

një karakteristikë të njëjtë; grupi vlerëson nëse kriteri i përshtatet. Janë të lejueshme karakteristika të thjeshta (p.sh., kapakët janë gjithashtu blu, ajo është shkruar gjithashtu nga një grua, edhe titulli fillon gjithashtu me «të ...»), deri te arsyetimet më komplekse, ndoshta të lidhura me përmbytjen (të tilla si: libri është edhe një triller, personazhet kryesore janë gjithashtu vëllezër e motra, ngjarja zhvillohet gjithashtu në Shqipëri).

- Loja vazhdon aq gjatë derisa të gjithë librat të jenë përfshirë në domino, ose ndërpritet pas 10–15 minutash. Në vazhdim mund të zhvillohet një bisedë e shkurtër në pyetjen: «Cilin nga librat që janë vendosur poshtë, ti do të doje ta lexoje veçanërisht me kënaqësi?»

6

Fjalitë e para

Qëllimi

Me këtë ide N i njohin librat dhe tekstet e ndryshme (artikujt etj.), ata ngrenë hipoteza dhe kështu trimërohen për të lexuar tekstin e tërë. Ndoshta shkruajnë edhe ndonjë tregim individual për një fjalë të parë, e cila u ka pëlqyer veçanërisht shumë.

kl. 2–9

60 min.

Materiali:

Një përzgjedhje e librave të ndryshëm dhe e revistave (bëhen gati nga M), letër-A3.

Rrjedha:

- Për shumë autorë, fjalja e parë e një libri ose teksti është vendimtare. Për lexueset dhe lexuesit gjithashtu shpesh!
- N kërkojnë në libra dhe revista fjalitë e para, të cilat u pëlqejnë veçanërisht shumë. N më të rinj i ndihmon M ose ndonjë fëmijë më i rritur. Nxënësit i shkruajnë fjalitë e gjetura lexueshëm në një letër-A3. Mundësitë për punë të mëtejshme në grupe ose në seancë plenare:
  - a) N i lexojnë fjalitë dhe përpiqen të kuptojnë se nga cili libër apo nga cila revistë mund të jetë marrë fjalja e caktuar.
  - b) N ngrenë hipoteza, se çfarë tregimi mund të jetë ai që fillon me fjalinë përkatëse. Ata, gjithashtu, përpiqen të zbulojnë gjininë e tekstit (tregime kriminale, përralla, artikuj gazetash, histori realiste, libër faktik, udhëzues për përdorim etj).

Variantet:

- Secili N kërkon në mesin e fjalive fillestare të ngjitura një fjali, e cila i pëlqen më shumë dhe nëpërmjet saj madje sajton vetë një tregim. Pastaj tregimet e sajura vetë do të krahasohen me tekstet e vërteta.
- N kërkojnë nga librat dhe tekstet e ndryshme vetëm fjalitë e fundit dhe përpiqen, nga fundi i hipotezës, të zhvillojnë më tej përmbytjen e teksteve përkatëse ose origjinën e tyre (nga cili libër ...).
- Një nivel të mirë zgjerimi paraqet ushtrimi vijues nr. 7 (Të ngrihen hipotezat).

7

Të ngriten hipotezat

Qëllimi

Një faktor i rëndësishëm motivimi gjatë leximit të librave artistikë është që rrjedhën e veprimit mund të krahasojmë me pritjet individuale dhe hipotezat. Në varësi vërtetohen supozimet individuale ose dalin që të jenë të gabuara. Kjo është veçanërisht emocionuese gjatë të lexuarit të librave me aventura apo kriminalistikë. Ushtrimi e forcon ndërgjegjësimin e N për formimin e hipotezave dhe nxjerrjen e kuptimit.

kl. 2–9

25–45 min.

Materiali:
Libra të ndryshëm
(të përgatitur nga M).

Rrjedha:

- N lexojnë në ekipe dyshe (p.sh. kapitullin e parë apo faqen e parë) të një tregimi. Lexuesve më të rinj apo më të dobët kjo edhe mund t'u lexohet plotësisht ose pjesërisht ose t'u ritregohet (për këtë mund të formohen ekipe nga N të rinj dhe të vjetër). Në varësi të përbërjes së klasës, do të vihen në dispozicion libra të ndryshëm për këtë ide (mosha, gjinia, interesa të veçantë). E rëndësishme: Duhet të merren vetëm tekstet që cilat i ka lexuar të paktën një fëmijë tjerër i klasës dhe i njeh.
- Pastaj ekipet dyshe i diskutojnë dhe i regjistrojnë hipotezat e tyre për ndodhinë e mëtejshme (si do të mund të vazhdojë tregimi më tutje, çfarë do të ishte emocionuese, e frikshme, gazmore etj?).
- Nëse tashmë askush nga klasa nuk e ka lexuar tekstin ose librin, atëherë N i kontrollojnë hipotezat e tyre vetë. Ata e lexojnë librin dhe i krahasojnë hamendësimet e tyre për rrjedhën me origjinalin.

Vërejtje:

Një ushtrim paraprak të mirë dhe të thjeshtë paraqet ushtrimi nr. 6 (Fjalitë e para).

Variantet:

- Nëse të gjithë ose shumica e grupeve e kanë lexuar kapitullin e parë atëherë e zhvillojnë një diskutim: Cila hipotezë është më e mundshme, pse?
- Ushtrimi është gjithashtu i përshtatshëm si hyrje në një lexim të përbashkët të klasës. Fillimi i këtij libri do të lexohet para të tjerëve; të gjithë N shkruajnë hipotezat e tyre për tekstin. Këto pastaj do të ruhen në një «arkë thesari». Pas përfundimit të leximit të përbashkët do të shikohet, nëse njëra prej hipotezave ishte e saktë.